ס"ג **דאמר רבי יונה אמר קרא אם העלה עולותיך ובשר תאכל.** מיתקיף שפיר עשיות להעלותה מה העלאה לא ענש אלא אם כן זזהיר אף שחיטה לא ענש אלא אם כן זזהיר: **תשכחן מוקטרי כפנים** מ"ו **שהענן נאחז.** שמוטי פנים שהיו עומדים להקטירן בפנים והעלו י"ז נאחז מייד כדכתיב בהעלותה (ויקרא י"ז) ואלו פתח אהל מועד לא יביאנו להעלות לה' ומעיל בהעלותן לפניס והעלותן הכתוב מדבר: **מוקטרי חוץ.** שמוטי חוץ שעומדין ליקטר בחוץ ולא בפנים: **ואליהם תאמר.** זהו תחילת פרשת העולה וסמוכה לפרשת שמוטי חוץ על הרחשנוים י"ח) **דמשמעי בשמוטי חוץ** י"ט) שאתר שאם העלו בחוץ מייב ועליהם קרינן: **ואליהם כתיב.** לשון קושיה הוא: ס"ג **אלא דתנא דבי ר' ישמעאל ואליהם תאמר לערב פרשיות ר'.** ל) יוחנן אמר אתיא הבאה מה להלן מוקטרי ל) חוץ אף כאן מוקטרי חוץ מתקיף לה רב ביבי ח) הא דתנן ג) שלשים ושש כריתות בתורה תלתין ושב הויין דאיכא המעלה והמעלה קשיא והדתנן מ) ז) ב הזורק מקצת דמים בחוץ חייב מנלן נפקא ליה מדתניא ג) דם יחשב ל) לרבות הזורק דברי רבי ישמעאל ר"ע אומר ב) או זבח לרבות את הזורק ורבי ישמעאל האי או זבח מאי עביד ליה לחלק ור' עקיבא לחלק מנא ליה נפקא ליה ד) מלא יביאנו ורבי ישמעאל ההוא מיבעי ליה ו) על השלם הוא חייב ואינו חייב על החסר ורבי עקיבא נפקא ליה ד) מלעשות אותו ור' ישמעאל חד למוקטרי פנים שחסרו והעלו יא) בחוץ וחד למוקטרי חוץ שחסרו והעלו בחוץ והא תניא רבי ישמעאל אומר יכול מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ יב) חייב ת"ל לעשות אותו על השלם חייב ואינו חייב על החסר ורבי עקיבא יג) מוקטרי פנים שחסרו והעלו בחוץ חייב ורבי עקיבא האי דם יחשב מאי עביד ליה ו) לרבות שחיטת העוף ורבי ישמעאל נפקא ליה ד) מאו אשר ישחט ורבי עקיבא אמר לך ההוא מיבעי ליה ו) על השוחט הוא חייב ולא על המולק ור' ישמעאל נפקא ליה ד) מזה הדבר דתניא יז) אשר ישחט אין לי אלא שוחט בהמה שחט עוף מנ"ל ת"ל או אשר ישחט יכול יד) אף המולק ודין הוא מה שחיטה דאין דרך הכשירה בפנים חייב מליקה שדרך הכשירה בפנים אינו דין שהוא חייב ת"ל ד) זה הדבר ורבי עקיבא אמר לך ההוא מיבעי ליה ו) לגזירה שוה והא דתנן יח) הקומץ והמקבל דמים בחוץ פטור מנלן ומהיכא תיתי דחייב תיתי משחיטה י) מה לשחיטה מ) שכן נפסלת מו) שלא לאוכלין בפסח תיתי מזריקה מה לזריקה שכן זר חייב עליה מיתה נמי דקתני התם בתרתי לגו יליפינן בהו תרתי לגוו מלא גזירה שוה פי' בקונטרס והא ליכא לאוויי אם העלאה קתני כי היכי דקא מחייב המחלל את הפנים ואע"ג דטובא מיובי ליכא דהכי גבי העלאה או לרבות את הזורק: **לחלק.** לגלי תימא עד דמסיק עולה ושלמים: **לא יביאנו.** משמע מד: **ואינו חייב על החסר.** לקמן [קמ:] פליגי בה מיכא למאן דאמר על חצר חסר ומיכא למאן דאמר על בהמה חסירה עד שיעלה כל הבהמה ומיכא למאן דאמר על הקטרה חסירה כגון פחות מכזית: **אוקו.** אלמ משמע: **חד למוקטרי פנים וכו'.** לאי כתב חד הוה ממיע ליה מילי מוקטרי חוץ לגבל מוקטרי פנים מיחייב דהא מהדרינן פוקעין (ג) דחסרו מלמא הקטרה היא: **והא תניא.** בניחותא: **ור"ע אומר מוקטרי פנים.** שמוטי פנים שחסרו כגון פקעו מעל המזבח והעלן בחוץ חייב דהא מהדרינן פוקעין: **ור' ישמעאל נפקא ליה מאו אשר ישחט.** מע"ג דליעטריך ממוץ למתנה כדלקמן [ע"ש] מ"מ לפילו הכי אשר ישחט יתירא הוא דאי למיכתב אל כו] ממוץ למתנה מייתר ליה לאשר ישחט לרבות שחיטת העוף: **הכוח מיבעיא ליה** כו] **השוחט העוף חייב ואינו חייב על המולק.** והילכך ליעטריכו מרוייהו דאי כתיב אשר ישחט לרבות שחיטת העוף הוה ממיע לי שכן מליקה שהיא דרך הכשירו בפנים להכי כתיב דם שפך כח] לרבות את העוף והדר כתיב אשר ישחט למעוטי מולק: **אין לי אלא שוחט בהמה.** כדכתיב [ויקרא י"ז] אשר ישחט שור או כשב: **ומה שחיטה שלין.** זה דרך הכשירו של עוף בפנים חייב עליה בחוץ מליקה לא כ"ש: **ס"ל זה הדבר.** אשר לוה וגו' וממיל ליה אשר ישחט שחיטה ולא מליקה: **לגזירה שוה.** מפורשת בים נוחלין (ג"ע דף קכ:) ובגמליס בפרק [כמה] בתרא (דף עח.): **הקומץ.** מנחה בחוץ ולא הקטיר פטור: **מנא ליה.** דפטור: ופרכינן **מהי תיתי לחיובא.** לחיעטריך קרא למיפטריה: **מה לשחיטה שכן פוסלת בשחטו שלא לאוכלין.** כגון לחולה וזקן שאין יכול לאכול כזית כדכתיב (שמות יב) אים לפי אכלו תכוסו תאמר בקומץ מנחה דלא שייך ל) פסול שלא לאוכלו ובקבלה נמי אפילו בפסח לא מיפסלא כדאמרינן בפרק תמיד נשחט (פסחים דף סמ.) רבי אומר לשון קורבי הוא זה כאדם שאומר לחבירו אל תאכל ממני היום אלא למחר: **שלא לאוכלין בפסח.** אלמ שחטו שלא לאוכלין, כגון לחולה וזקן שאין יכולין לאכול כזית, פסול ואפילו הן בעלין, דכתיב אים לפי אכלו, אכילה בכזית, ושאר עבודות לא פסלי שלא לאוכלין, דכתיב תכוסו ותניא (פסחים שם.) רבי אומר לשון קורבי הוא זה כאדם האומר לחבירו כום לי טלה זה, והכי אמרינן בפסחים (שם:) דאין מחשבת אוכלין בזריקה (לעיל ד.) **שכן זר חייב עליה מיתה.** [שהיא] עבודה תמה. עבודה שהיא גומרת ומתממת את הדבר, ולא שאר עבודות שאין מחייב עבודה כגון שחיטה וקבלה וכולהו שיש מחייב זריקה, אבל זריקה עבודה מחוסרת שבאה, וכן הקטרה עבודה מתמת ונמחייב ופדרים, וכן ניסוך היין בכל השנה וכן הסיס בתא (יומא כד.):

גליון הש"ס

[תוס' ד"ה **מאי** עביד וכו' תיובה דהך סוגיא וכו'. עי' בב"ק דף נד ע"ל בתוס' ד"ה **מי** מצינו וכו']:

מוסף רש"י

הזורק מקצת דמים. כגון מתנה שחת, ופלילי ממטות ספיניות שכל ממטותיהן מעכבות: **חייב.** לרבנן לגלי בעו כולי מתיר, וכדי שלגעור נמי מודה בה כלאמרינן לקמן [לקמן קי.] **דם יחשב** לרבות הזורק. לס קדשים בחוץ שהוא בכלת, ומתרבי מדם שפך וכפרשת שמוטי חוץ כתיב (סנהדרין כד:) **לרבות שחיטת העוף.** על השחיטה בחוץ מייב כתת לתפלוי השוחט עוף קדשים בחוץ כדלקמן לן בתורת כהנים וכזבחים מלו אלמ יאמתו, ואינו חייב על המליקה של עוף בחוץ דזה משמע בענין שמפורש בפרשה זו חייב ולא כי יאמתו (ב"ב קכ: ברשב"ם): **שלא לאוכלין בפסח.** אלמ שחטו שלא לאוכלין, כגון לחולה וזקן שאין יכולין לאכול כזית, פסול ואפילו הן בעלין, דכתיב אים לפי אכלו, אכילה בכזית, ושאר עבודות לא פסלי שלא לאוכלין, דכתיב תכוסו ותניא (פסחים שם.) רבי אומר לשון קורבי הוא זה כאדם האומר לחבירו כום לי טלה זה, והכי אמרינן בפסחים (שם:) דאין מחשבת אוכלין בזריקה (לעיל ד.) **שכן זר חייב עליה מיתה.** [שהיא] עבודה תמה. עבודה שהיא גומרת ומתממת את הדבר, ולא שאר עבודות שאין מחייב עבודה כגון שחיטה וקבלה וכולהו שיש מחייב זריקה, אבל זריקה עבודה מחוסרת שבאה, וכן הקטרה עבודה מתמת ונמחייב ופדרים, וכן ניסוך היין בכל השנה וכן הסיס בתא (יומא כד.):

שיטה מקובצת

אתיא הבאה הבאה. פי' לכתיב בשחוטי חוץ לא הכיליו אלא להגיד לנו שיעור מה להגיד בשחוטי חוץ כתיב בהעלאה לא יביאנו מה להגיד בשחוטי חוץ אף עוף בחוץ.

תורה אור השלם

1. כִּי אִם בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה בְּאַחַד שִׁבְטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֹלֹתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כֹּל אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּךָּ: דברים יב, יד
2. וְאֶלֹהִים תֹּאמַר אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר אֲשֶׁר יָגוּר בְּתוֹכָם אֲשֶׁר יַעֲלֶה עֹלָה אוֹ זָבַח: ויקרא יז, ח
3. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיהוָה לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְהוָה דָּם יֶחְשַׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו: ויקרא יז, ד
4. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יְבִיאֻנּוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לַיהוָה וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמָּיו: ויקרא יז, ט
5. אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׁוֹר אוֹ כֶשֶׂב אוֹ עֵז בַּמַּחֲנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמַּחֲנֶה: ויקרא יז, ג
6. דַּבֵּר אֶל אַהֲרֹן וְאֶל בָּנָיו וְאֶל כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר: ויקרא יז, ב

הגהות הב"ח

(ל) רש"י ד"ה ס"ל כריתות וכו' ושבת וע"ז תנא. ג"כ זהו תירוץ על רמ"ו: (מ) **שם** ד"ה ס"ל מלמוקטרי וכו' פוקעין שנפקעו מעל מזבח דמקרי:

שינויי נוסחאות

א) ר"ל דאמר ר' יונה שם תעלה שם תעשה מקיש עשייה לעלייה מה עלייה ענש והזהיר אף עשייה ענש והזהיר (כ"ע). ועי' רמ"ו. ועי' לקמן קמ נכ: ב) ל"ל בחוץ. וכן בסמוך (ש"מ. כתה"י): ג) ל"ל הראשונים. ותיבת הסמוכיון נמחק (ש"מ. כתה"י). וכ"כ ברמ"י ותיבות על הראשונים הוה תחלת ליקוט (דק"ס): ד) ל"ל רבה (כתה"י וש"מ). ככי"ל ללפניו: ה) ר"ל נוסף **ואליהם קרינן** (כ"ע וש"מ): ו) ביילקוט רמז תקפ"ב פרשת שחרי מוה השמיט תיבת ר' יוחנן עד מה להלן ושם הגי' מה להלן בשחוטי חוץ אף כאן בשחוטי חוץ. ועי' רש"ק ור"ק (גליון). ובדק"ס כ' שביילקוט נשמט בשגגה: ז) כתה"י בשחוטי. וכן בסמוך: ח) בכתה"י וש"מ רב ביבי בר אביי: ט) בכתה"י והא דתנן: י) ר"ל יחשב לאיש ההוא דם שפך לרבות (כי"מ. פרי"ד. וכ"ה בסנהדרין). ועי' רש"י ד"ה ס ד"ה ומ"ש הכוח מיבעיא ובע"ב ד"ה שמע. ועי' גם בסוסף רש"י דעיקר הדרשה הוא מלא שפך. וכ"כ רש"י בסומע ויקרא י"ז ב. וכ"כ מ"ת, רש"ם, ד' דוד וסגר"ז ובלקוט ע"ס: אא) ל"ל והעלן וכן להלן בכל הענין (ש"מ. כתה"י): יב) יהא חייב כל"ל (ש"מ. כתה"י): יג) ור"ע סבר מוקטרי כל"ל (ש"מ. כתה"י). כ"כ"ם מנוקי כל סקונרוס מקוטרי: יד) יכול שאני מרבה אף כל"ל (ש"מ. כתה"י): טו) ל"ל פוסלה (ש"מ). וכ"כ סב"ח לעיל ד' ע"ל: טז) ל"ל פנים (*ש"מ): יז) ל"ל והעלה (*ש"מ): יח) לפה קות ג': יט) ל"ל חייב כל"ל ומסי"ד ומ"ש ואליהם כתיב ואליהם קרינן לשון כר' (כתה"י ושמכ"י). ולפה קות ס: כ) כ"ה ברמ"ם ומיבות על הראשונים הוה תחלת ליקוט (כ"י): כא) השבת בחדא והעובד אקשינן לה בכריתות ומשנינן עלה שבת תנא חילוקין (כ"י): כב) כ"ה ברמ"ם ומיבות כוכבים ומשני. ולפה כמי שנמ"ק כריתות ג' ע"ב ד"ה שבת ועבודת כוכבים כו: כג) אבל הני לא תנא הכא בהדיא כל"ל (*ש"מ. וכ"ה בתוס'): כה) והאי קרא בפרשת שחוטי חוץ כתיב (כתה"י. וכ"ה בתוס' ש"מ): כו) או מחוץ כל"ל (*ש"מ. רש"ם): כז) על השוחט חייב כר' כל"ל (*ש"מ): כח) כ"ק הגיה כל"ל דם יחשב. אבל ע' מ"ש לעיל קות ג': כט) ל"ל בפ' נערה (הגרי"ב): ל) שייך ביה פסול (כתה"י וש"מ): לא) שאומר לחבירו כוס (כתה"י וש"מ): לב) נ"ב ה"ג דאמר ר' יונה אמר קרא שם תעלה ושם תעשה איתקש שאר עשיות להעלאה כך גריס בקונטרס וי"ס שכתוב בהן אתיא שם, וליתא דהדיא מוכח בפ"ק דכריתות דמהיקשא יליף (ב"ש, כי"ב, ח"ג): לג) נ"ב בהעלם אחד (ד"ה). וכ"כ סגר"ע נסס ס"י: לד) נד"ו בכוונייהון. וכע"ז סביע סגר"ע בכריתות נסס העירוך: לה) תימה דלא משני כר' כל"ל [ותיבות קשה מהא נמחק] (ב"ש וח"נ וכע"ז בש"מ): לו) ל"ל ממוקטרי (ח"נ וע"ש):